

Gør som vores søsterkirker:

Afskaf den personlige tilspørgsel af spædbørn

Dåben er indstiftet af Vorherre. Men det er dåbsritualet ikke. Hvis vi kaster et blik på folkekirkens dåbspraksis gennem tiderne, kan vi se, at den kristne dåb har været udført med anvendelse af ret forskellige dåbsritualer.

Men igen: Én ting er ritualhandlingen, noget andet er selve dåben. Hvis ellers ritualhandlingen er foretaget som dåb til Kristus og udført i den treenige Guds navn, da er der tale om en gyldig kristen dåb, uanset hvad der måtte være at indvende mod handlingens liturgiske lødighed.

Enhver kristen kirke skylder selvfølgelig at gøre sig umage med at give sit dåbsritual den bedst mulige udformning. Den bør tage skridt til at ændre ritualets ordlyd, når behovet trænger sig på. Nu er turen kommet til folkekirken.

Revision af folkekirkens dåbsritual med to forudsætninger

Som bekendt lod biskopperne i 2023 en dåbskommission nedsætte med henblik på en mulig revision af folkekirkens dåbsritual. Når midtvejsrapporten til foråret udkommer, vil vi få et fingerpeg om, hvorvidt en tilstrækkelig fornyelse af dåbsritualet nu er på vej.

I kommissoriet er anført en række forudsætninger, som kommissionen har skullet være opmærksom på i sit arbejde. Blandt de anførte forudsætninger har jeg især hæftet mig ved disse to punkter:

- Dåben er et sakramente og en frelseshandling.
- Fastholdelse af, at vi er én kirke, og på tværs af landet og menighederne fælles om dåbens sakramente.

Dåben er en hellig handling

Det første punkt kan tolkes som efterlysning af en tydeligere tale om dåbens indstiftelse som hellig handling. Det eksisterende dåbsritual giver nemlig ikke ordentlig besked om den kristne dåbs indstiftelse som hellig handling. I den indledende takkebøn takkes der for, at Gud ved sin enbårne Søn "har givet os den hellige dåb", men en sådan formulering er ganske abstrakt. Den siger intet om, hvornår Gud har givet os dåben eller på hvilken måde.

Nu er det retfærdigvis ikke så enkelt med den kristne dåbs indstiftelse, som det er med indstiftelsen af den hellige nadver. Nadverens indstiftelse er velbevidnet i det ny testamente. Handlingens tid og

sted er angivet, og det samme gælder de pagtstiftende ord, som Mesteren ved den lejlighed udtalte over brødet og vinen.

Men Jesus Kristus gav sig ikke af med at døbe folk. Han har ikke foretaget sig noget, der kunne være prototypen på den kristne dåb. Man kan forestille sig, at det må have været nogle behjertede mennesker i den allerførste menighed, som har indført den kristne dåb til besegling af de nyomvendtes tro på Kristus. Med en vis ret kan man sige, at det er den kristne menighed, der har indstiftet dåbens sakramente.

Alligevel giver det god mening at henføre den kristne dåbs indstiftelse til Jesus Kristus, idet den kristne dåb står på skuldrene af den dåb, som Jesus modtog ved Johannes Døber og som blev startskuddet til hans offentlige fremtræden.

Evangelierne bevidner enstemmigt, at det var ved dåben i Jordan, at Jesus modtog sit mandat til at være verdens frelser. Det er Jesu fuldbragte frelsergerning, den kristne dåb henviser til, og hans frelsergerning tog sit afsæt i johannesdåben. Derfor bør kirkens dåbsritual omtale Jesu dåb og pege på dens skelsættende betydning for Jesus og derigennem for os.

Hvordan dåbsritualets omtale og tydning af Jesu dåb kan udformes, har jeg givet et bud på i mit forslag til dåbsritual, som ligger tilgængeligt på min hjemmeside [www.georganist.dk].

Ét dåbsritual, to fløje

Det andet opmærksomhedspunkt betoner, at "vi er én kirke, og på tværs af landet og menighederne fælles om dåbens sakramente". – Ja, selvfølgelig er vi det. Nok så stor en udfordring er dog det faktum, at vi i folkekirken er fælles om ét og samme dåbsritual, nemlig det ritual, der figurerer i ritualbogen og skal bruges både ved voksendåb og barnedåb.

Forståelsen af barnets dåb deler vandene i folkekirken. En fløj mener – med påberåbelse af Luther og Grundtvig – at troen på den treenige Gud tager bolig i dåbsbarnet ved dåbens udførelse, og at præsten derfor bør insistere på troens tilstedeværelse ved at tilspørge barnet på forsagelsens og trosbekendelsens ordlyd.

En anden fløj mener, at Guds nåde i dåben umuligt kan være betinget af en bevidst gudstro hos dåbsbarnet, og at det derfor er forfejlet at tilspørge et lille barn om troen, sådan som man gør i folkekirken. Den fløj tilhører jeg.

I folkekirkens lutherske søsterkirker har man forlængst afskaffet personlig tilspørgsel af spædbørn, og ingen anfægter lødigheden af dåbshandlinger foretaget i disse kirker. Jeg håber, at kommissionen finder det uholdbart at videreføre særtraditionen i folkekirkens barnedåbspraksis.